HISTORY

(Major)

Paper: 5.1

(India under the East India Company)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer in one word or in one sentence:

 $1 \times 7 = 7$

এটা শব্দ বা এটা বাক্যত উত্তৰ দিয়া :

(a) Who was the first Indian Ruler to sign the Subsidiary Alliance Treaty with Lord Wellesley?

লর্ড ওৱেলেছলিৰ অধীনতামূলক মিত্রতা চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰা প্রথম ভাৰতীয় শাসকজন কোন আছিল ?

- (b) In which region did the Bhonsles rule?
 ভোঞ্চলে ৰাজবংশই কোনটো অঞ্চলত শাসন কৰিছিল?
- (c) Which battle resulted in the end of French power in India?
 কোনখন যুদ্ধৰ ফলস্বৰূপে ভাৰতত ফৰটী শক্তিৰ পতন হৈছিল?
- (d) Which Princely State was not annexed under the Doctrine of Lapse by the East India Company in spite of not having a natural heir?

 স্বাভাৱিক উত্তৰাধিকাৰী নোহোৱাৰ পিচতো কোনখন দেশীয় ৰাজ্যক স্বত্ত্ববিলোপ নীতিৰ দোহাই দি ইষ্ট ইন্দিয়া কোম্পানীৰ দ্বাৰা অধিগ্ৰহণ কৰা হোৱা নাছিল?
 - (e) Name the Governor-General who adopted a policy of the Europeanization of bureaucracy and an exclusion of Indians from higher posts.

ভাৰতবৰ্ষৰ অসামৰিক উচ্চ পদসমূহৰ পৰা ভাৰতীয়-সকলক বঞ্চিত কৰি ইউৰোপীয়সকলক অগ্ৰাধিকাৰ দি আমোলাতন্ত্ৰ ইউৰোপীয়কৰণ কৰা নীতি গ্ৰহণ কৰা গভৰ্নৰ-জেনেৰেলজনৰ নাম লিখা।

- (f) Who was the founder of the Nizam's State in Hyderabad?
 হাইদৰাবাদত নিজামী শাসন কোনে স্থাপন কৰিছিল?
- (g) In which year was the Diwani of Bengal transferred to the East India Company?
 কোন চনত বংগৰ দিৱানী ইষ্ট ইন্দিয়া কোম্পানীৰ হাতলৈ হস্তান্তৰ কৰা হৈছিল?

2. Answer in brief:

2×4=8

চমু উত্তৰ দিয়া:

- (a) What was 'Black Hole Tragedy'?
 'অন্ধকৃপ হত্যা' কি আছিল ?
- (b) What was misl?
 মিছিল মানে কি বুজা ?
- (c) Who fought against Tipu Sultan in the Third Mysore War? তৃতীয় মহীশূৰৰ যুদ্ধত টিপু চুলতানৰ বিৰুদ্ধে কোনে যুদ্ধ কৰিছিল?

(d) Arrange the following Revolts in chronological order:

তলৰ বিদ্ৰোহসমূহ কালক্ৰমানুযায়ী সজোৱা:

- (i) Bhil Uprising ভিল বিদ্রোহ
- (ii) Santhal Uprising সানথাল বিদ্রোহ
- (iii) Sanyasi Revolt সন্ন্যাসী বিদ্রোহ
- (iv) Kol Uprising কোল বিদ্রোহ
- **3.** Write short notes on any *three* of the following: 5×3=15

তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:

- (a) Dual Government in Bengal বংগদেশত দৈত শাসন
- (b) Hyder Ali হাইদৰ আলি
- (c) Decline of Cottage Industries কুটিৰ শিল্পৰ ধ্বংস

- (d) Rohilla War ৰোহিলা যুদ্ধ
- (e) Mahalwari Settlement মহলৱাৰী বন্দৱস্তি
- **4.** Answer any *three* of the following questions: 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া:

(a) "If the Battle of Plassey had made the English powerful factors in the politics of Bengal, the victory of Buxar made them a great power of Northern India and contenders of the supremacy of the whole country." Discuss.

"If the Battle of Plassey had made the English powerful factors in the politics of Bengal, the victory of Buxar made them a great power of Northern India and contenders of the supremacy of the whole country." আলোচনা কৰা। (b) "Commercialization of agriculture in India took place primarily to feed the British Industries." Discuss.

"Commercialization of agriculture in India took place primarily to feed the British Industries." আলোচনা কৰা।

(c) Trace the circumstances that led to the introduction of the Permanent Settlement in Bengal. Discuss its impact on landlords, peasants and the government.

কি পৰিস্থিতিত বংগদেশত চিৰস্থায়ী বন্দৱস্তিৰ প্ৰৱৰ্তন

কি পৰিস্থিতিত বংগদেশত চিৰস্থায়ী বন্দৱস্তিৰ প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল, আলোচনা কৰা। ভূস্বামী, কৃষক আৰু চৰকাৰৰ ওপৰত তাৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

- (d) Discuss the basic features of the judicial administration under the East India Company.
 - ইষ্ট ইন্দিয়া কোম্পানীৰ অধীনত হোৱা ন্যায় ব্যৱস্থাৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
- (e) What was the Doctrine of Lapse? To what extent was its application by Dalhousie responsible for the outbreak of the Revolt of 1857? স্বত্ববিলোপ নীতি কি আছিল? ডেলহাউচিৰ দ্বাৰা এই নীতিৰ প্ৰয়োগ, ১৮৫৭ চনৰ মহাবিদ্ৰোহৰ বাবে কিমানদূৰ জগৰীয়া?

(f) Trace the course of the Anglo-Maratha relations in the first two decades of the nineteenth century. Account for the ultimate defeat of the Maratha power by the British.

ঊনৈছ শতিকাৰ আৰম্ভণীৰ দশক দুটাত ইংগ-মাৰাঠা সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। কি কাৰণত মাৰাঠা শক্তি ব্ৰিটিছৰ হাতত পৰাজিত হৈছিল?

HISTORY

(Major)

Paper: 5.2

[History of Assam (1228-1826)]

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

- - (a) Who is the author of Tabaqat-i-Nasiri? 'তবকাট-ই-নাছিৰী'ৰ লেখক কোন?
 - (b) What are 'Charit Puthis'? চৰিত-পৃথি কি?
 - (c) What were Koch coins known as?
 কোচ মুদ্রাক কি নামেৰে জনা যায় ?
 - (d) Who reconstructed the Umananda temple?
 কোনে উমানন্দ মন্দিব পুনর্নির্মাণ কৰিছিল?

- (e) When was the Treaty of Giladhari Ghat signed?

 গিলাধাৰী ঘাটৰ সন্ধি কেতিয়া স্বাক্ষৰিত হৈছিল ?
- (f) What was a Kanri Paik? কাড়ী পাইক কি আছিল ?
- (g) Who were the Deodhais? দেওধাইসকল কোন আছিল ?
- 2. Answer the following questions in brief: 2×4=8
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) What is the significance of the Battle of Itakhuli?
 ইটাখুলিৰ ৰণৰ গুৰুত্ব কি আছিল ?
 - (b) Mention two causes for the Moamoria Uprising.
 মোৱামোৰীয়া বিদ্ৰোহৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
 - (c) Why was Captain Welsh recalled from Assam?
 কেপ্তেইন ৱেল্চক কিয় অসমৰ পৰা প্ৰত্যাৱৰ্তন কৰাৰ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল?
 - (d) Name two professional communities of medieval Assam.

 মধ্যযুগৰ অসমৰ দুটা বৃত্তিজীৱী সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

3. Write short notes on any three of the following: 5×3=15

তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:

- (a) Accounts of Shihabuddin Talish চিহাবুদ্দিন তালিছৰ টোকা
- (b) Naranarayan নবনাবায়ণ
- (c) Nilambar
- (d) Trade during Ahom period আহোমৰ যুগৰ বাণিজ্য
- (e) Neo-Vaishnavite Movement
 নৱ-বৈশ্বৱ আন্দোলন
- **4.** Answer any *three* of the following questions: $10 \times 3 = 30$

তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Assess the importance of inscriptions for the reconstruction of the history of Medieval Assam.

মধ্যযুগৰ অসমৰ ইতিহাস পুনগঠনৰ ক্ষেত্ৰত লিপিসমূহৰ গুৰুত্ব বিচাৰ কৰা।

- (b) Review the Ahom-Mughal conflicts during the last half of the 17th century.
 গ্রীষ্টীয় সপ্তদশ শতিকাৰ শেষ ভাগত সংঘটিত হোৱা আহোম-মোগল সংঘর্ষৰ এটি সমীক্ষা আগবঢ়োৱা।
- (c) Critically assess the reign of Rudra Singha.

 সমালোচনাত্মক দৃষ্টিভংগীবে ৰুদ্ৰসিংহৰ ৰাজত্বকালৰ মূল্যায়ন কৰা।
- (d) Discuss the Ahom royal policy towards the plain tribes of Assam.
 ভৈয়ামৰ জনগোষ্ঠীসমূহৰ প্রতি আহোমৰাজে গ্রহণ কৰা নীতি সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (e) Examine the factors responsible for the Burmese invasion in Assam. How did it affect the political and economic life of the people?

 মানৰ অসম আক্রমণৰ কাৰণসমূহ বিচাৰ কৰা। মানৰ আক্রমণে কেনেদৰে সেই সময়ৰ জনসাধাৰণৰ ৰাজনৈতিক আৰু অর্থনৈতিক অৱস্থাৰ ওপৰত প্রভাৱ পেলাইছিল?
- (f) Discuss the main features of the Ahom administrative system.
 আহোম শাসনব্যৱস্থাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

HISTORY

(Major)

Paper: 5.3

[History of Europe (1789-1870)]

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

- 1. Answer in *one* word or in *one* sentence : 1×7=7
 এটা শব্দ বা এটা বাক্যত উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Who was the author of Social Contract?
 Social Contract ৰ লিখক কোন?
 - (b) Who was Necker?
 নেকাৰ কোন আছিল?
 - (c) Why is 14th July celebrated as National Day in France?
 ১৪ জুলাই দিনটো ফ্রান্সত জাতীয় দিন হিচাপে কিয় পালন কৰা হয়?

- (d) Who said the 'Holly Alliance' as 'high sounding nothing'? 'পবিত্র চুক্তি'ক 'high sounding nothing' বুলি কোনে কৈছিল ?
- (e) : Who was Polignac? পলিগ্নেক্ কোন আছিল?
- (f) Name the island where Napoleon was sent by the European powers after the Battle of Waterloo in 1815.

 ১৮১৫ চনৰ ৱাটাৰলু যুদ্ধৰ পিচত ইউৰোপীয় শক্তিসমূহে নেপোলিয়নক কোনটো দ্বীপলৈ নিৰ্বাসন দিছিল?
- (g) "Out of the mud of Crimea Italy would be made." Who said it?
 "ক্ৰিমিয়াৰ বোকাৰ পৰাই ইটালী নিৰ্মাণ কৰা হ'ব।"
 কোনে কৈছিল?
- 2. Write in short :
 চমকৈ উত্তৰ লিখা :

2×4=8

- (a) What was the Tennis Court Oath? Tennis Court Oath কি আছিল?
- (b) "I found the Crown of France lying on the ground and I picked it up with my sword." Who said it and why? "ফ্রান্সৰ ৰাজমুকুট মাটিত পৰি আছিল আৰু মই তৰোৱালেৰে তুলি লৈছিলো।" কথাষাৰ কোনে আৰু কিয় কৈছিল?

- (c) After the February Revolution of 1848, why was the Luxemburg Commission formed and who was its President?
 ১৮৪৮ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী বিপ্লৱৰ পিচত লুক্সেমবাৰ্গ কমিচন কিয় গঠন কৰা হৈছিল আৰু ইয়াৰ সভাপতি কোন আছিল?
- (d) Mention two defects of the Vienna Settlement. ভিয়েনা চুক্তিৰ দুটা আসোঁৱাহ উল্লেখ কৰা।
- 3. Write short notes on any three of the following: 5×3=15 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Voltaire ভল্টেয়াৰ
 - (b) Reign of Terror সন্ত্ৰাসৰ ৰাজত্ব
 - (c) Significance of July Revolution of 1830 ১৮৩০ চনৰ জুলাই বিপ্লৱৰ বৈশিষ্ট্য
 - (d) Contribution of Mazzini towards Italy ইটালীলৈ আগবঢ়োৱা মেজানিব সেৱা
 - (e) Zollverein জোলভাবিন
 - (f) Ems Telegram এমচ্ৰ টেলিগ্ৰাম

- 4. Answer any three of the following: 10×3=30 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) What were the political causes of the French Revolution? ফৰাচী বিপ্লৱৰ ৰাজনৈতিক কাৰণসমূহ কি আছিল?
 - (b) What was the Continental System? How did it bring downfall of Napoleon?
 মহাদেশীয় নীতি কি আছিল? এই নীতিয়ে কেনেকৈ নেপোলিয়নৰ পতন আনিছিল?
 - (c) Critically discuss Napoleonic reforms.

 নেপোলিয়নৰ সংস্থাৰসমূহৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা
 আগবঢ়োৱা।
 - (d) Give a critical estimate of the foreign policy of Napoleon III. তৃতীয় নেপোলিয়নৰ বৈদেশিক নীতিৰ এক বিশ্লেষণায়্মক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা।
 - (e) What were the causes of the failure of the Concert of Europe?
 কনচাৰ্ট অৱ ইউনোপৰ অসফলতাৰ কাৰণসমূহ কি আছিল ?
 - (f) What were the causes of the Austro-Prusian War of 1866? What were its results?
 ১৮৬৬ চনৰ অষ্ট্ৰিয়া আৰু প্ৰচিয়াৰ মাজত হোৱা যুদ্ধৰ কাৰণ আৰু ফলাফলসমূহ কি আছিল?

HISTORY

(Major)

Paper: 5.4

(History of Science and Technology in Pre-Colonial India)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

- 1. Answer the following questions in one word or in one sentence each:

 তলত দিয়া প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ এটা শব্দত বা এটা বাক্যত দিয়া:
 - (a) What do you mean by 'microlith'?
 'মাইক্ৰ'লিথ' মানে কি বুজা?
 - (b) Name the earliest site of Neolithic Age.
 নৱপ্ৰস্তৰ যুগৰ এখন আদিস্থানৰ নাম লিখা।

- (c) Who coined the term 'Neolithic Revolution'? 'নৱপ্ৰস্তৰ যুগৰ বিপ্লৱ' শব্দটো প্ৰথমে কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল?
- (d) From which century did iron come into increased use in India?
 ভাৰতবৰ্ষত কোন শতিকাৰ পৰা লোৰ ব্যৱহাৰ অধিকভাৱে আৰম্ভ হ'ল?
- (e) Name a book written by Varahamihira. বৰাহমিহিৰে লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।
- (f) Who is the first ruler of medieval India to undertake construction of large canals?

 মধ্যযুগৰ ভাৰতবৰ্ষৰ কোনজন শাসকে বৃহৎ নলাৰ নিৰ্মাণ আৰম্ভ কৰিছিল?
- (g) What is 'Noria'?
 'নোৰিয়া' কি ?
- 2. Answer the following questions in brief: 2×4=8 তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) Name two sites of Bronze Age Civilization. ব্ৰঞ্জ যুগৰ সভ্যতাৰ দুখন ঠাইৰ নাম লিখা।
 - (b) Write a brief note on PGW (Painted Grey Ware).

'পেইন্টেড গ্ৰে ওৱেৰ'ৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

- (c) Name two physicians of ancient India. প্রাচীন ভাৰতৰ দুজন চিকিৎসকৰ নাম লিখা।
- (d) Write a brief note on technique of papermaking during medieval era in India. মধ্যযুগৰ ভাৰতবৰ্ষত কাগজ তৈয়াৰ কৰা পদ্ধতিৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।
- 3. Write short notes on any three of the following: 5×3=15 তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চম টোকা লিখা:
 - (a) Tools of Palaeolithic Age প্ৰত্নপ্ৰস্তৰ যুগৰ শিলৰ আহিলা
 - (b) NBPW (Northern Black Polished Ware) এন, বি. পি. ডব্লিউ.
 - (c) Aryabhatta আর্থভট্ট
 - (d) Persian wheel পাৰ্চিয়াৰ চকা
- 4. Answer any three of the following questions:

10×3=30

তলত দিয়া যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss about the technological developments during the Neolithic Period.
নৱপ্ৰস্তৰ যুগত প্ৰযুক্তিৰ বিকাশ আলোচনা কৰা।

(b) Examine the impact of use of iron in India.

ভাৰতবৰ্ষত লোৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰভাৱসমূহ বিচাৰ কৰা।

(c) What were the developments in the field of astronomy and astrology in ancient India?

প্রাচীন ভাৰতবর্ষত জ্যোতির্বিজ্ঞান আৰু জ্যোতির্বিদ্যাত হোৱা বিকাশ কেনে আছিল ?

(d) Estimate the contributions of Bhaskara I in ancient India.

প্ৰাচীন ভাৰতত প্ৰথম ভাস্কৰৰ অৱদান মূল্যায়ন কৰা।

- (e) Write a note on the development of textile technology during medieval India. মধ্যযুগৰ ভাৰতবৰ্ষত বস্ত্ৰ তৈয়াৰ কৰা প্ৰযুক্তিৰ বিকাশৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।
- f) Discuss about the development and use of gunpowder in medieval India.

 মধ্যযুগৰ ভাৰতবৰ্ষত খাৰবাৰুদৰ বিকাশ আৰু ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

HISTORY

(Major)

Paper: 5.5

[History of Great Britain (1485-1820)]

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

- 1. Answer the following questions in one word or in one sentence each: 1×7=7 নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ প্রতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দত বা এটা বাক্যত দিয়া:
 - (a) By what term are the scholars who brought New Learning to England during the reigns of Henry VII and Henry VIII known?
 - সপ্তম আৰু অষ্টম হেনৰীৰ ৰাজত্বকালত ইংলণ্ডত 'নব্য শিক্ষা' সূচনা কৰা বিদ্বানসকলক কি নামেৰে জনা যায় ?
 - (b) Which English king was awarded the title 'Defender of the Faith' by the Pope? পোপে কোনজন ইংৰাজ ৰজাক 'মতবাদ ৰক্ষাকৰ্তা' উপাধি প্ৰদান কৰিছিল?
 - (c) What was the Act of Uniformity and Supremacy (1559)? একৰূপ আৰু সৰ্বোচ্চতাৰ অধিনিয়ম (১৫৫৯) কি আছিল?

- (d) What was the 'Personal Government' of Charles I?
 প্রথম চার্লচৰ 'ব্যক্তিগত চৰকাৰ' কি আছিল?
- (e) Who was Edward Hyde, Earl of Clarendon? ক্লাবেনডনৰ আৰ্ল, এডৱাৰ্ড হাইড কোন আছিল?
- (f) When was the marriage between Mary of York and William of Orange solemnised? ইয়ৰ্কৰ মেৰী আৰু অৰেঞ্জৰ উইলিয়ামৰ বিবাহ কেতিয়া সম্পন্ন হৈছিল?
- (g) Who invented the 'Flying shuttle'? 'উৰণীয়া মাকো' কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল?
- 2. Answer the following in brief: নিম্মলিখিত দিয়াসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া:

 $2 \times 4 = 8$

- (a) What were the Anti Papal Acts passed by the Reformation Parliament (1529–36)? ইংলণ্ডৰ সংস্থাৰবাদী সংসদে (১৫২৯–৩৬) গ্ৰহণ কৰা 'পোপবিৰোধী অধিনিয়মসমূহ কি আছিল?
- (b) What were the activities of the Jesuits during the reign of Queen Elizabeth?
 বাণী এলিজাবেথৰ সময়ত জেচুইটসকলৰ কাৰ্যকলাপ কি
 আছিল?
- (c) What was the 'Fall of Oxford'? How did it lead to the end of the first Civil War in England (1642–46)?
 'অক্সফোর্ডৰ পতন' কি? ই কিদৰে ইংলণ্ডত প্রথম গৃহযুদ্ধ (১৬৪২–৪৬)-ৰ সমাপ্তি ঘটাইছিল?

- (d) What do you understand by the 'Whigs' and 'Tories'? 'হুইগ' আৰু 'টোৰী' বুলিলে কি বুজা?
- Write short notes on any three of the following: 5×3=15
 নিম্লিখিত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা:
 - (a) Foreign Policy of Wolsey উলচিৰ বৈদেশিক নীতি
 - (b) Downfall of the Commonwealth ক্ষনৱেল্থৰ পতন
 - (c) Petition of Rights (1628) অধিকাৰৰ আৱেদন (১৬২৮)
 - (d) Sir Thomas More and Utopia চাৰ থমাচ মোৰ আৰু 'ইউটোপীয়া'
 - (e) Sir Robert Walpole / চাৰ ৰবাৰ্ট ৱালপ'ল
- 4. Answer any three of the following: 10×3=30 নিমূলিখিত যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা:
 - (a) "The period of Henry VII's reign marked the end of the Middle Ages and start of the Modern Times." Explain. "সপ্তম হেনবীৰ শাসনকালছোৱাই মধ্যযুগৰ সমাপ্তি আৰু আধুনিক যুগৰ সূচনা চিহ্নিত কৰে।" ব্যাখ্যা কৰা।
 - (b) "Queen Elizabeth's reign was one of the constant struggles against the forces of Counter Reformation." Elucidate.

 ''ৰাণী এলিজাবেথৰ ৰাজত্বকালছোৱা প্ৰতিসংস্কাৰবাদী শক্তিসমূহৰ সৈতে অবিৰাম সংঘৰ্ষৰ সময় আছিল।'' বিস্তৃত

কৰা।

- (c) "Cromwell's greatness at home was a mere shadow of his greatness abroad." Justify.

 ''আভ্যন্তৰীণ ক্ষেত্ৰত ক্ৰমৱেলৰ মহানতা তেওঁৰ বৈদেশিক ক্ষেত্ৰৰ মহানতাৰ ছাঁয়া সদৃশ মাথোন।" যুক্তিযুক্ততা প্ৰতিষ্ঠা কৰা।
- (d) Discuss the clauses and constitutional significance of the Bill of Rights, 1689 and the Act of Settlement, 1701 in establishing the supremacy of the Parliament in England.
 - ইংলণ্ডত সংসদৰ প্ৰভুত্ব প্ৰতিস্থাৰ ক্ষেত্ৰত অধিকাৰ বিধেয়ক, ১৬৮৯ আৰু নিষ্পত্তিৰ অধিনিয়ম, ১৭০১-ৰ ধাৰাসমূহ আৰু সাংবিধানিক গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।
- (e) Why did England participate in the War of Spanish Succession? How did the Treaty of Utrecht (1713) make England the strongest European power?

 শেপইনৰ উত্তৰাধিকাৰৰ যুদ্ধত ইংলণ্ডে কিয় অংশগ্ৰহণ কৰিছিল? ইউত্ৰেক্টৰ সন্ধিয়ে (১৭১৩) ইউৰোপীয় শক্তিসমূহৰ ভিতৰত ইংলণ্ডক কিদৰে আটাইতকৈ শক্তিশালী
- (f) How did the Industrial Revolution help urbanization in England?
 উদ্যোগ বিপ্লৱে ইংলণ্ডৰ নগৰীকৰণত কিদৰে সহায় কৰিছিল?

কৰি তুলিছিল?